Sistem Kesintisi ve VİOP Borcu

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi	07.01.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2026/2	2026/15	HMK 353/1-b-1, İİK 67

ÖZET

KKM açıklaması sonrası VİOP pozisyonlarında doğan eksi bakiyeyi takas kuruluşuna ödeyen aracı kurumun itirazın iptali davası kabul edildi; Daire, emirlerin piyasa koşulları nedeniyle gerçekleşmediğini ve kuruma verilen SPK cezası ile zarar arasında illiyet kurulamadığını belirtti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sistem-kesintisi-spk-cezasi-viop-borcu-bam-2026-15/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

12. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO : 2026/2

KARAR NO : 2026/15

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 7. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 14/10/2025

NUMARASI: 2022/409 Esas - 2025/721 Karar

DAVA: İtirazın İptali (Yatırım Sözleşmesinden Kaynaklanan)

DAVA TARİHİ: 09/06/2022

İSTİNAF KARAR TARİHİ: 07/01/2026

Davanın kabulüne ilişkin kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

DAVA:Davacı vekili; taraflar arasında ....2019 tarihli Sermaye Piyasası Araçlarının Alım Satımına Aracılık Çerçeve Sözleşmesi akdedildiğini,davalının ....2019 tarihli sözleşme uyarınca "..." nezdinde bulunan Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasasında alım satım işlemleri gerçekleştirdiğini, sunulan hesap ekstrelerinden görülebileceği üzere VİOP nezdinde almış olduğu alım ve satım pozisyonları ve pozisyonların dayanağını oluşturan varlıkların fiyatlarında yaşanan değişimler nedeniyle teminatın tamamını kaybettiğini, kayıpları yatırdığı teminatı aşarak eksi bakiye miktarının 317.035,04-TL olduğunu, davalıya müteaddit defalar teminat eksiğini tamamlaması çağrısı yapıldığını ancak davalı bu çağrıların hiçbirine icabet etmediğini, nihayetinde borcunu ödemekten imtina ettiğini, davalı yanın, mevcut eksi bakiye ödeme yükümlülüğünü yerine getirmemesi üzerine, İstanbul 25. İcra Müdürlüğü'nün ... Esas sayılı dosyası üzerinden yasal takip başlatıldığını, davalı 12.01.2022 tarihinde bu takibe itiraz ettiğini belirten dilekçesini mezkur icra dosyasına sunmuş ve icra takibi, davalının haksız ve kötü niyetli itirazları sebebiyle durduğunu, davalı tarafından yapılan itiraz haksız ve kötü niyetli olup, itirazın iptali ile takibin devamına ve davalı hakkında asıl alacağın %...'sinden az olmamak üzere icra inkâr tazminatına mahkûm edilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

CEVAP: Davalı vekili; davacı şirketin, resmi bir faaliyet görünümü altında, hareket eden, insanların tüm birikimlerini resmi işlemler adı altında ellerinden alan ve mağduriyet üzerinden gelir etme felsefesi ile faaliyet sürdüren bir tüzel kişi olduğunu, bu nedenle SPK tarafından çokça idari para cezasına mahkum edildiklerini, davalı açılan hesaba toplam 169.946-TL para yatırmış ve davacı şirket nezdinde altın ve dolar hesabı açtığını, davalıya sell stop limit (satış durdurma limiti) tanımlandığını, davacı şirketin, davalıdan kendi finansal pozisyonuna, uygun olmayan ürün veya hizmeti almak istediğine dair, ayrı ve açık bir talimat almaları gerektiği halde, davalının herhangi bir talimatı ve talebi olmadan, riskli işlemler gerçekleştirildiğini .../12/2021 tarihinde, sabah saatinden itibaren davalı adına açılan hesabın hızla eridiğini görerek derhal davacı şirkete ulaşmaya çalıştığını, davacı şirket müşteri temsilcileri ve yöneticileri bilerek davalının telefonlarına çıkmadığını, davalının erişim sağlamasının kasıtlı olarak engellendiğini ve akabinde saat :13:00 itibarıyla hesap, eksi /- 317.000-TL ye düşürüldüğünü belirterek davanın reddine, kötü niyetli olduğu tartışmasız olan davacı tarafından %... kötü niyet tazminatına mahkum edilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEME KARARI:Mahkemece; davacı kurum tarafından hazırlanması ve davalıya imzalatılması sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde zorunlu olan sözleşme ve formların davalıya imzalatıldığı, bildirim ve teminat tamamlama çağrılarının mevzuata uygun olarak yerine getirildiği,icra takibinin dayanağı eksi bakiyenin 2021 yılında yapılan VİOP işlemleri ile ilgili açık pozisyonlardan kaynaklandığı, özellikle KKM uygulaması ve Borsa açıklaması nedeniyle

birçok hesapta teminat açığı oluştuğu, kök ve ek bilirkişi raporlarında alacağın varlığının belirlendiği, SPK tarafından davacı kurum hakkında uygulanan idari para cezası yaptırımının sistemsel kesinti nedeniyle tesis edildiği, ancak davalının hesapları incelendiğinde ve dosyaya sunulan log kayıtlarından, sistemsel kesinti nedeniyle SPK tarafından davacı kurum hakkında tesis edilen idari yaptırım ile huzurdaki dava konusu işlemler nedeniyle ortaya çıkan teminat açığından mütevellit borç arasında doğrudan bir illiyet bağı kurulamadığı, davalı tarafından sunulan flash bellek içindeki videolarda da emir iletildiği ancak işlemin gerçekleşmediğinin ifade edildiğinin görüldüğü, bu durumun önceki günkü KKM açıklaması nedeniyle o günkü piyasa koşullarından kaynaklandığı, bilirkişi raporunda .../12/2021 tarihinde log kayıtlarında muhtelif saatlerde sisteme giriş çıkış yapıldığının tespit edildiğinin belirtildiği, hükme elverişli nitelikteki ...2025 tarihli bilirkişi raporu doğrultusunda; davanın kabulüne davalı borçlunun itirazının iptaline,alacağın %...'si oranda hesaplanan icra inkar tazminatının davalıdan alınarak davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ : Davalı vekili; VİOP'da işlemler borsa üyesi aracı kurum ve bankalar vasıtasıyla yapıldığı,yatırımcıların doğrudan işlem yapamadığını tüm alım-satım yatırım işlemleri davacı şirketin ilgili personelince yapıldığı, müvekkilimin alım-satım için davacı şirkete ulaşabilmesi gerektiğini,zararın oluştuğu ....12.2021 tarihinde davacı şirkete hiç bir surette ulaşamadığını,.../12/2021 tarihinde, sabah saatinden itibaren adına açılan hesabın hızla eridiğini gördüğünü derhal davacı şirkete ulaşmaya çalışmış lakin, davacı şirket müşteri temsilcileri ve yöneticilerinin telefonlarına çıkmamış, müvekkilin erişim sağlaması kasıtlı olarak engellendiğini aynı gün içerisinde saat 13:00 itibarıyla hesap, eksi /- 317.000TL ye düşürüldüğü, zararın davacı şirketin kusurundan kaynaklı şekilde meydana geldiğini müvekkilin hiç bir aşamada riskli işlem yapılması yönünde talebi olmadığını, ana parasının korunmasına ve riskten kaçınılmasına ilişkin yatırım tercihinde bulunduğunu, davacı kurumun kusurundan kaynaklı olarak,VİOP da işlem gerçekleştirememesi nedeniyle, davacıya 640.442,00-TL idari para cezası kesildiğini, Aracı Kurum'un bilgi işlem altyapısında ....12.2021 tarihinde meydana gelen kesintiler nedeniyle müşterilerin işlem gerçekleştirememesi nedeniyle idari para cezası verildiği, alacak iddiasının da aynı güne ilişkin olduğuzarar ile doğrudan ilgili olduğunu , hüküm kurmaya elverişli olmayan rapora dayalı olarak davanın kabulüne karar verilmesinin hukuka aykırı olduğunu ,icra inkar tazminatı koşulları oluşmadığını ileri sürerek kararın kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

GEREKÇE :Dava; taraflar arasında .../08/2019 tarihinde Sermaye Piyasası Araçlarının Alım Satımına Aracılık Çerçeve Sözleşmesi kapsamında davacı aracı kurum müşterisi bulunan davalının teminat açığının tamamlanmaması nedeniyle kapatılan açık pozisyonlarından oluşan teminat açığının tahsili için başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.

Davacı aracı kurum tarafından yapılan işlemlerde mevzuata aykırı işlem bulunmadığı alınan bilirkişi kök ve ek raporlarında belirtilmiştir. Davalı temelde savunmasını ....12.2021 tarihinde işlem yapamaması nedeniyle doğduğunu savunmuş ancak ,emirlerin iletildiği piyasa koşulları nedeniyle işlem gerçekleştirilemediği belirlendiğinden davacı aleyhine SPK tarafından verilen idari para cezasına sebep eylem ile davalının oluşan zararı arasında ilgi kurulamayacağı anlaşılmaktadır.

... Aralık 2021 gecesinde TCMB nin faiz indirim kararıyla yükselmeye başlayan ve 18 lirayı geçen dolar kuru ... Aralık 2021 tarihi pazartesi günü Cumhurbaşkanı tarafından yapılan KKM açıklaması

sonrası dolar kurunun hızla düşmeye başladığı, 16.12.2021 tarihinde 15,..., 17.12.2021 tarihinde 16,33, ...12.2021 tarihinde 17.4731 iken ....12.2021 tarihinde 13.0226 e düşmüş ve devamı günlerde düşmeye devam etmiştir. Dolar/TL kurundaki düşüş dayanak varlığı döviz ve altın olan uzun (satıcı) pozisyonda olan yatırımcıların açık pozisyonlarının değerini kaybatmesine neden olmuştur. Uyuşmazlığa konu işlemlerin davalının ....12.2021 tarihinde açık olan vadeli işlem pozisyonlarının, ...12.2021 tarihinde yaşanan değer kaybı ve teminat eksiği nedeniyle davacı tarafından kapatılması nedeniyle doğduğu,davalının 2 adet dayanak varlığı farklı (Altın-USD) olan üründe 1.020 adet vadeli işlem sözleşmesinde toplam 1.511.038-TL uzun pozisyonu bulunduğu ....12.2021 tarihinde açık pozisyonların 1.019.860-TL bedelle satılarak aradaki fark kadar toplam 460.831,35-TL zarar meydana geldiği, davalının 1.480.691,65-TL'ye satın aldığı ancak 1.019.860-TL'ye satılan toplam varlıktan ...221 nolu kontrattan adet başına -291,61970-TL, ...222 nolu vadeli işlem sözleşmesinde adet başına 5,80402-TL zarara uğradığı, açık pozisyondaki sözleşmelerin yüksek fiyattan alındığı, dolar/TL kurunun değer kaybı ile birlikte düşük fiyattan satılmak zorunda kalındığı ...221 nolu kontratın 1.032,35-TL den satın alınmasına rağmen 732,73030-TL den ,...222 nolu kontratın 1.127,17406-TL den alınmış iken 771.14030-TL ye satıldığı, ...0122 nolu kontratlarında 18.62412 -TL den alındığı ancak 12.82010 -TL den satıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı şirketin teminat tamamlama çağrısının yerine getirilmediği ,sözleşme gereğince davacının açık pozisyonlarını kapatma yetkisini kullandığı ,piyasa koşullarında ki bozulma nedeniyle doğan zarardan davalı sorumlu olduğundan davacının yükümlülüğü gereği ödediği bedeli davalıdan talep hakkı bulunduğundan davanın kabulüne ilişkin kararda isabetsizlik görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davalının dolar kuru 18 seviyelerinde iken satın aldığı varlıkların dolar kurunun takip eden günlerde 11-seviyelerine düşmesi nedeniyle elindeki açık pozisyonlarda teminat açığı doğduğu; yüksek fiyattan aldığı varlıkların bu oranda değerinin düştüğü ,piyasa koşullarında satım işlem yapılamadığı ;davalı açık teminatı tamamlamadığından düşük fiyattan satılarak hesabın davacı tarafça tasfiye edildiği,yükümlülüğü gereği teminatın davacı tarafça ...'a ödendiği anlaşılmakla; alacak miktarının ve zararın davalının bilgisinde olduğu, likit ve belirlenebilir nitelikte olduğundan icra inkar tazminatına hükmedilmesinde isabetsizlik olmadığından davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

HÜKÜM :Yukarıda açıklanan nedenlerle:

Davalı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353(1)b-1 maddesi uyarınca ESASTAN REDDİNE,

Alınması gereken ....840,72-TL istinaf karar harcından peşin yatırılan 5.460,18-TL harcın mahsubu ile kalan 16.380,54-TL harcın davalıdan alınarak Hazine'ye gelir kaydına,
Davalı tarafından yapılan giderlerin üzerinde bırakılmasına, davacı tarafından yapılan 345-TL istinaf yargı giderinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

Gerekçeli kararın bir örneğinin taraf vekillerine tebliğine,

HMK'nın 361/1. maddesi uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabileceğine, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy birliğiyle karar verildi. 07/01/2026